

3824
P.B 285

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo privrede

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
КАНТОН САРАЈЕВО
Министарство привреде

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Ministry of Economy

Broj: 01-04-37535-66/20
Sarajevo, 16.10.2020. godine

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO Predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo

Predmet: Odgovor na zastupničko pitanje zastupnice Neire Dizdarević

Zastupnica Neira Dizdarević na 29. radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održanoj dana 28.09.2020. godine, u okviru tačke dnevnog reda „Poslanička/zastupnička pitanja, inicijative i odgovori“, a u skladu sa članovima 211. i 214. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 41/12 – Drugi novi prečišćeni tekst, 15/13, 47/13, 47/15, 48/16, 9/20 i 14/20) postavila je slijedeće **zastupničko pitanje:**

"Zahvaljujem se na odgovoru akt broj 01-04-27823-46/20 od 18.08.2020. godine i ljubazno molim da mi dostavite Izvještaj o stanju šuma i šumskog zemljišta na području Kantona Sarajevo za 2019. godinu broj: 07-07-22-14502/20 od 28.5.2020. godine, uz molbu da Izvještaj objavite i na zvaničnoj web stranici Ministarstva."

Odgovor:

U prilogu akta dostavljamo Vam Izvještaj o stanju šuma i šumskog zemljišta kao i provedenim mjerama na zaštiti šuma od bespravnih aktivnosti na području Kantona Sarajevo u 2019. godini broj: 07-07-22-14502/20 od 28.5.2020. godine.

Prilog: Izvještaj

S poštovanjem,

Dostavljeno:

1. Naslovu,
2. Vladi Kantona Sarajevo-na znanje,
3. Evidenciji,
4. Arhivi.

MINISTAR

Draško Jeličić dipl.ecc

web: <http://mp.ks.gov.ba>
e-mail: mp@mp.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-121, + 387 (0) 33 562-122
Fax: + 387 (0) 33 562-226
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
КАНТОН САРАЈЕВО
Министарство привреде

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Ministry of Economy

Broj: 07-07-22-14502/20
Sarajevo, 28.5.2020.godine

VLADA KANTONA SARAJEVO
OVDJE

PREDMET: Dostava Izvještaja o stanju šuma i šumskog zemljišta kao i provedenim mjerama na zaštiti šuma od bespravnih aktivnosti na području Kantona Sarajevo u 2019. godini

U prilogu akta dostavljamo Vam Izvještaj o stanju šuma i šumskog zemljišta kao i provedenim mjerama na zaštiti šuma od bespravnih aktivnosti na području Kantona Sarajevo u 2019. godini.

Prilog: Izvještaj

S poštovanjem,

Dostavljeno:

- Naslovu
- a/a

MINISTAR

Drasko Jeličić dipl.ing.

web: <http://mp.ks.gov.ba>
e-mail: mp@mp.ks.gov.ba
Tel: +387 (0) 33 562-121, +387 (0) 33 562-122
Fax: +387 (0) 33 562-226
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo privrede

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
КАНТОН САРАЈЕВО
Министарство привреде

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Ministry of Economy

**IZVJEŠTAJ O STANJU ŠUMA I ŠUMSKOG ZEMLJIŠTA
KAO I PROVEDENIM MJERAMA NA ZAŠTITI ŠUMA OD BESPRAVNIH
AKTIVNOSTI NA PODRUČJU KANTONA SARAJEVO U 2019. GODINI**

Sarajevo, maj 2020. godine

Uvod

Na području Kantona Sarajevo šume i šumska zemljišta zauzimaju površinu od 82.998,88 ha, od toga u državnom vlasništvu 70.746,80 ha (85,24%), a u privatnom vlasništvu 12.252,08 ha (14,76%). Potrebno je istaći da šume i šumska zemljišta zauzimaju 65,43 % od ukupne površine Kantona i na taj način Kanton Sarajevo svrstavaju u red regija Evrope karakterističnih po vrlo značajnoj pokrivenosti šumama.

Privatnim šumama upravljaju i gospodare njihovi vlasnici u skladu sa odredbama Zakona o šumama Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 5/13), podzakonskim propisima i odredbama šumsko privredne osnove, a stručne poslove u pogledu gospodarenja obavlja Uprava za šumarstvo. Državnim šumama i šumskim zemljištima na području Kantona upravlja Ministarstvo privrede, a poslovi gospodarenja državnim šumama i šumskim zemljištem su na osnovu člana 47. Zakona o šumama Kantona Sarajevo ugovorom preneseni na Kantonalno javno preduzeće za gospodarenje državnim šumama "Sarajevo – šume" d.o.o. Sarajevo.

Stanje šumskih resursa na području Kantona Sarajevo

Šumsko-privredne osnove

Šumarstvo kao specifična privredna djelatnost koja se provodi na velikim površinama sa značajnom drvnom zalihom i multifunkcionalnim potencijalima šumskih staništa, predstavlja privrednu granu od izuzetnog značaja za ekonomiju svake zemlje. Naime, šumarstvo karakteriše kontinuiran proces proizvodnje koji pravilno koncipiran i usmjeravan osigurava dugoročnu rentu i stalno povećanje prinosa i prihoda uz poštivanje trajnosti gospodarenja šumama.

Šumama i šumskim zemljištem se gospodari na osnovu šumsko privrednih osnova – dugoročnih planskih akata koje sadrže podatke o svim šumama (državnim i privatnim) i koje propisuju sve radove koji će se odvijati u šumama u slijedećih 10 godina i to: sječu, pošumljavanje, izgradnju cesta i objekata, zaštitu šuma i ostalo. Članom 9. stavom 3. Zakona o šumama Kantona Sarajevo definisano je da šumsko privredne osnove za sve šume (državne i privatne) donosi Uprava za šumarstvo, a vrijeme trajanja istih prikazano je u tabeli br. 1. Potrebno je napomenuti da je Kanton Sarajevo među prvim u Federaciji BiH izradio šumskoprivredne osnove za sve državne šume (u okviru šumskoprivrednih područja) i za sve privatne šume (u administrativnim granicama općina).

Važnost šumskoprivrednih osnova na području Kantona Sarajevo

Tabela br. 1

Šumsko privredno područje	Period trajanja (važnosti)
"Igmansko"	01.01.2014. - 31.12.2023.g.
"Trnovsko"	01.01.2015. - 31.12.2024. g.
"Gornjebosansko"	01.01.2013. - 31.12.2022. g.
"Bistričko"	01.01.2015. - 31.12.2024. g.
Šume i šumska zemljišta u privatnom vlasništvu	01.01.2018. - 31.12.2027. g.

Za prikaz podataka o šumskim resursima na području Kantona Sarajevo (površine šuma i šumskog zemljišta, zalihe drvne mase, godišnji zapreminski prirast i etat) korištene su važeće šumskoprivredne osnove za državne i privatne šume.

Površina šuma i šumskog zemljišta

Ukupna površina šuma i šumskih zemljišta bez obzira na tip vlasništva na području Kantona Sarajevo iznosi 82.998,88 ha. S obzirom na ukupnu površinu Kantona (126.850 ha) šumovitost

iznosi 65,43% što je više od BiH prosjeka, te se može zaključiti da se radi o šumovitom području. U tom smislu, može se pretpostaviti da šumarska politika i gospodarenje šumskim resursima predstavljaju jedno od važnijih pitanja u Kantonu Sarajevo. Od ukupne površine šuma i šumskih zemljišta, u državnom vlasništvu se nalazi 70.746,80 ha (85,24%), a u privatnom 12.252,08 ha (14,76%) što približno odgovara obrascu šumoposjedovnih odnosa u BiH. Detaljni podaci o strukturi šuma i šumskih zemljišta na području Kantona Sarajevo su dati u tabeli broj 2.

Površine šuma u Kantonu Sarajevo po tipovima vlasništva i kategorijama šuma

Tabela br. 2

Kategorija šuma	Državne šume		Privatne šume		Ukupno	
	(ha)	%	(ha)	%	(ha)	%
Visoke šume	34.752,80	49	6.069,33	49	40.822,13	49
Šumski zasadi	2.963,10	4	34,28	0	2.997,38	4
Izdanačke šume	9.283,70	13	5.219,33	43	14.503,03	17
Goleti	4.712,80	7	200,17	2	4.912,97	6
Neproductivne površine	11.098,30	16	607,92	5	11.706,22	14
Minirane površine	7.936,10	11	121,05	1	8.057,15	10
Ukupno	70.746,80	100	12.252,08	100	82.998,88	100

Na osnovu podataka iz prethodne tabele vidljivo je da visoke šume zauzimaju oko 50% površine svih šuma u Kantonu Sarajevo što ukazuje na relativno nezadovoljavajuće ukupno stanje po pitanju zastupljenosti ekonomski najvrednijih kategorija šuma. Relativno niska zastupljenost izdanačkih šuma u državnom vlasništvu (13%) donekle ublažava prethodnu konstataciju. Pored toga, jedna trećina šuma i šumskih zemljišta u državnom vlasništvu na području Kantona Sarajevo je neproductivna (nije moguće pošumljavanje zbog ekstremnih stanišnih uslova), minirana ili se radi o goletima. Iako su neproductivne površine najčešće trajno izgubljene za gospodarenje (izuzev slučajeva gdje se primjenom intenzivnih melioracionih aktivnosti njihova produktivnost može povratiti djelimično ili u potpunosti), iste se mogu iskoristiti u neke druge svrhe npr. turizam, planinarenje, lovstvo, pašarenje, čime se može značajno smanjiti pritisak različitih interesnih grupa na produktivne šume i šumska zemljišta. Poseban problem predstavljaju minirane površine (11% od ukupne površine šuma) koje su za duži vremenski period izgubljene za gospodarenje u pogledu primjene stručnih mjera šumarske nauke i prakse. Najvećim dijelom se radi o visokim šumama u državnom vlasništvu što ukazuje na neophodnost angažmana šire društvene zajednice u obezbjeđenju sredstava neophodnih za njihovo deminiranje. Iako je procenat visokih šuma u privatnom vlasništvu isti kao i procenat visokih šuma u državnom vlasništvu (49%) stanje šumskog fonda u privatnom vlasništvu je okarakterisano visokim udjelom izdanačkih, pretežno bukovih šuma (43%).

Mjera/aktivnost:

- Nastaviti aktivnosti na deminiranju šumskog zemljišta i prevođenja izdanačkih šuma u veći uzgojni oblik.

Zdravstveno stanje šuma

Usljed globalnih klimatskih promjena, povećane emisije CO₂ u atmosferu i aktuelnih bioekoloških trendova i šumski ekosistemi na području Kantona Sarajevo su izloženi stalnim uticajima negativnih faktora. Ministarstvo privrede putem Uprave za šumarstvo i KJP “Sarajevo – šume”, a u saradnji sa Šumarskim fakultetom Univerziteta u Sarajevu vrši, vrši sve neophodne

preventivne aktivnosti na monitoringu zdravstvenog stanja šuma Kantona Sarajevo. Unatoč ovim aktivnostima, a usljed negativnih uticaja abiotskih i biotskih faktora, koji su u većini slučajeva nepredvidivi, u posljednjem periodu česte su pojave vjetroizvala, snjegoloma, prenamnoženja insekata i pojave raznih biljnih bolesti. Aktivnosti na zaštiti šuma obrađene u poglavlju Zaštita šuma u direktnoj su funkciji stabilizacije zdravstvenog stanja šuma na području Kantona Sarajevo.

Ministarstvo privrede putem Uprave za šumarstvo već duži niz godina realizuje projekte monitoringa brojnosti populacije štetnih šumskih insekata kao i provođenja aktivnosti na zaštiti šuma od štetnih šumskih insekata i biljnih bolesti u saradnji sa KJP "Sarajevo – šume" d.o.o. i Šumarskim fakultetom. U cilju optimizacije zdravstvenog stanja šuma na području Kantona Sarajevo provode se stručne mjere prezentirane u poglavlju Zaštita šuma i u tabelama broj: 17, 18, 19 i 20.

Mjera/aktivnost:

- Nastaviti permanentne aktivnosti na monitoringu zdravstvenog stanja šuma.

Etat

Iskorištavanje šuma zasniva se na principima kontinuiteta trajnosti gospodarenja šumskim resursima. Trajnost gospodarenja šumama podrazumjeva korištenje proizvoda šuma i upotrebu šuma i šumskih zemljišta na način i sa intenzitetom koji će očuvati njihov biodiverzitet, proizvodnost, sposobnost obnavljanja, vitalnost, te povećati njihov potencijal da sada i u budućnosti obavljaju značajne ekološke, ekonomske i socijalne funkcije na lokalnom i globalnom nivou, a da se pri tom ne ugrozi funkcionisanje drugih ekosistema.

Ukupna zaliha krupnog drveta u visokim šumama iznosi 11.107.670 m³, od čega na državne šume otpada 9.673.141 m³, a na privatne 1.434.529 m³. Prosječna zaliha po hektaru iznosi u visokim šumama 253 m³ (u državnim šumama 256 m³, a u privatnim šumama 235 m³). Ukupna drvna zaliha u izdanačkim šumama je 1.352.770 m³ od čega na državne šume otpada 885.789 m³ a na privatne 466.981 m³. Prosječna zaliha po hektaru u izdanačkim šumama iznosi 93 m³ (u državnim 95 m³ a u privatnim šumama 89 m³). Ukupni godišnji zapreminski prirast visokih šuma iznosi 285.948 m³, s tim da u državnim šumama on iznosi 246.401 m³ a u privatnim 39.547 m³. Prosječni godišnji zapreminski prirast u visokim šumama iznosi 6,52 m³/ha (u državnim šumama 6,53 m³ a u privatnim 6,47 m³). U izdanačkim šumama u državnom vlasništvu ukupni godišnji zapreminski prirast iznosi 27.793 m³ i to u državnim 17.190 m³, a u privatnim 10.603 m³. Prosječni godišnji zapreminski prirast po hektaru u izdanačkim šumama je 1,91 m³ (u državnim 1,85 m³ a u privatnim 2,03 m³). Planirani etat (godišnji obim sječe) za visoke šume je 212.122 m³ i to za državne šume 188.488 m³, a za privatne 23.634 m³. Etat u izdanačkim šumama iznosi 17.182 m³ od čega na državne šume otpada 11.190 m³, a na privatne 5.992 m³.

Ukupni etat u visokim i izdanačkim šumama iznosi 229.304 m³, od toga u državnim šumama 199.678 m³, a u privatnim 29.626 m³. Detaljni podaci o stanju drvnih zaliha, godišnjeg zapreminskog prirasta i sječivog etata za državne i privatne šume u krupnom drvetu na području Kantona Sarajevo prikazani su u tabeli broj 3.

Zalihe, godišnji zapreminski prirasti i sječivi etat šuma u Kantonu Sarajevo po tipovima vlasništva, kategorijama šuma i vrsti drveća

Tabela br. 3

Stanje drvnih zaliha u državnim i privatnim šumama								
	Visoke šume						Izdanačke šume	
	četinarim ³	m ³ /ha	lišćarim ³	m ³ /ha	ukupnom ³	m ³ /ha	lišćarim ³	m ³ /ha
Državne	5.154.851	136	4.518.290	120	9.673.141	256	885.789	95
Privatne	672.321	110	762.208	125	1.434.529	235	466.981	89
Ukupno	5.827.172	133	5.280.498	120	11.107.670	253	1.352.770	93
Stanje godišnjeg zapreminskog prirasta u državnim i privatnim šumama:								
	Visoke šume						Izdanačke šume	
	četinari m ³	m ³ /ha	lišćari m ³	m ³ /ha	ukupno m ³	m ³ /ha	lišćari m ³	m ³ /ha
Državne	157.260	4,1	89.141	2,36	246.401	6,53	17.190	1,85
Privatne	23.468	3,8	16.079	2,63	39.547	6,47	10.603	2,03
Ukupno	180.728	4,1	105.220	2,40	285.948	6,52	27.793	1,91
Stanje godišnjeg sječivog etata u državnim i privatnim šumama:								
	Visoke šume			Izdan. šume		Ukupno		
	četinari m ³	lišćari m ³	ukupno m ³	lišćari m ³	četinari m ³	lišćari m ³	ukupno m ³	
Državne	106.143	82.345	188.488	11.190	106.143	93.535	199.678	
Privatne	11.730	11.904	23.634	5.992	11.730	17.896	29.626	
Ukupno	117.873	94.249	212.122	17.182	117.873	111.431	229.30	

K.J.P. „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo

Obzirom na multifunkcionalnost šumarstva, mogućnosti sticanja prihoda preduzeća koja gospodare šumskim resursima su značajna. I pored toga, prihodi KJP „Sarajevo – šume” d.o.o. uglavnom se baziraju na realizovanim drvnim sortimentima. Zato su kvalitet etata i cijena šumskih drvnih sortimenata najvažniji faktori koji utiču na ukupan prihod preduzeća. Kvalitet etata zavisi od stanja šuma kojim gospodari preduzeće. Na ovaj faktor u kratkom roku se ne može značajno uticati osim preko povećanja stepena iskorištenosti etata u što je moguće vrijednije sortimente.

Planirana i ostvarena proizvodnja KJP „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo

Na osnovu trenutno važećih šumskoprivredni osnova, ukupni godišnji sječivi etat svih državnih šuma na području Kantona Sarajevo iznosi 199.678 m³, od čega je etat četinara 106.143 m³, a lišćara 93.535 m³ (tabela br. 3). Na osnovu izvještaja KJP „Sarajevo-šume” d.o.o. Sarajevo za period 2004.-2019. godine analizirani supodaci o planiranoj i ostvarenoj proizvodnji u državnim šumama, te se može konstatovati da su prosječne ostvarene sječe bile manje u odnosu na plan. **(Tabela br. 4)**

Ako se posmatraju podaci po vrsti drveta, ukupno ostvarena sječa u odnosu na plan za naprijed navedeni period, kod četinara je 102,00 %, a lišćara 82,00 %. Ostvarena ukupna sječa u odnosu na planiranu iznosi 92,46 %.

- Ukupna planirana sječa:	- Ukupna ostvarena sječa:
četinari 1.477.657 m ³	četinari1.502.848 m ³
lišćari 1.287.125 m ³	lišćari1.046.628 m ³
ukupno 2.764.782 m ³	ukupno 2.549.476 m ³

Visok procenat ostvarene sječe četinarara od 102,00 % u odnosu na plan je rezultat stalne potražnje tržišta za četinarskim trupcima. Neophodno je napomenuti i postojanje miniranih površina u državnim šumama koje zauzimaju 7.936,10 ha odnosno 11 %. Navedene površine kao takve su izuzete iz sječivih etata i prvenstveno se nalaze u visokim čistim i mješovitim šumama. Na osnovu naprijed navedenog se može konstatovati, da su sječe vršene na reduciranim površinama, odnosno, da se nisu provodile na cijelom području kojim gospodari KJP „Sarajevo-šume“. Kada su u pitanju lišćari, ostvarena sječa u odnosu na plan, izvršena je sa 82,00 %, manje za 240.497 m³, te je na ovaj način sigurno narušena kvaliteta i debljinska struktura lišćarskih sastojina. Šumskoprivrednim osnovama je planirana sječa u izdanačkim šumama kao i u degradiranim visokim šumama na boljim staništima, a sve u cilju prevođenja u visoke ekonomske šume. Ove mjere se nisu provodile u potpunosti, iako je potreba tržišta za ovom vrstom drvne mase postojala. Shodno navedenom vidljivo je, da KJP „Sarajevo-šume“ nastavljaju tendenciju sječe tehnički vrijednijih stabala. To za posljedicu može imati ozbiljno narušavanje kontinuiteta produkcije i kontinuiteta prihoda šumskih resursa na području Kantona Sarajevo. Također, evidentno je neprisustvo aktivnosti u izdanačkim šumama u smislu prevođenja izdanačkih šuma u viši uzgojni oblik u cilju stvaranja stabilnih sastojina koje će u perspektivi imati sve ekološke, proizvodne i socijalne funkcije šuma.

Nerealno planiranje i ostvarena proizvodnja za navedeni period, imale su za posljedicu smanjenje ukupne proizvodnje šumskih drvnih sortimenata, što je naročito bilo izraženo u 2009. i 2010. godini. (**Tabele br. 4 i 5**) Najveća ostvarena proizvodnja je zabilježena u 2007. godini (178.361,00 m³) a najmanja u 2010. godini (117.218,00 m³).

Kada se posmatra proizvodnja lišćara realizacija etata je za dva puta manja od propisanog etata lišćara (godišnjeg obima sječe). To ukazuje na nekonzistentnost planiranja i nedovoljnu brigu o kontinuitetu realizacije etata, pogotovo etata lišćara. Kontinuitet gospodarenja šuma, odnosno kontinuitet produkcije i prihoda šumskih ekosistema podrazumjeva ravnomjernu realizaciju etata propisanog šumsko privrednim osnovama. Planirana proizvodnja i njena realizacija nije u potpunosti pratila zahtjeve tržišta, mada se od sredine 2007. godine pristupilo sa prodajom šumskih drvnih sortimenata putem javne licitacije kao i vrijednijih šumskih proizvoda gdje se postizala veća prodajna cijena.

Generalno u posmatranom periodu prosječno ostvarena proizvodnja iznosi 92,46 %. Najmanji procenat realizacije proizvodnje realizovan je u 2009. godini (77,25 %), a najveći u 2014. godini (104,14%).

Podaci o planiranoj i ostvarenoj proizvodnji u državnim šumama/krupno drvo

Tabela br. 4.

Godina	Planirana proizvodnja				Ostvarena proizvodnja				Indeks %
	četinari	lišćari	ukupno	%	četinari	lišćari	ukupno	%	
2004	107.679	65.497	173.176	č 62,28 l 37,82	113.260	54.072	167.332	č 67,69 l 32,31	97,00
2005	92.882	70.766	163.648	č 56,76 l 43,24	100.430	60.856	161.286	č 62,27 l 37,73	98,50
2006	102.285	91.801	194.086	č 52,70 l 47,30	100.391	74.795	175.186	č 57,31 l 42,69	90,30
2007	97.489	94.322	191.811	č 50,83 l 49,17	101.782	76.579	178.361	č 57,07 l 42,93	93,00
2008	103.542	98.679	202.221	č 51,20 l 48,80	101.092	76.349	177.441	č 56,97 l 43,03	88,00
2009	93.028	91.720	184.748	č 50,35 l 49,65	85.881	56.837	142.718	č 60,18 l 39,82	77,25
2010	77.756	73.102	150.858	č 51,54 l 48,46	70.514	46.704	117.218	č 60,16 l 39,84	77,70
2011	76.127	92.149	168.276	č 45,24 l 54,76	76.804	75.715	152.519	č 50,36 l 49,64	90,64
2012	81.505	105.507	187.012	č 43,58 l 56,42	81.293	91.764	173.057	č 46,97 l 53,02	92,54
2013	89.633	86.892	176.525	č 50,78 l 49,22	93.433	77.797	171.230	č 54,56 l 45,44	97,00
2014	76.468	57.689	134.157	č 57,00 l 43,00	86.839	52.871	139.710	č 62,16 l 37,84	104,14
2015	103.181	71.657	174.838	č 59,02 l 40,98	111.345	58.228	169.573	č 65,66 l 34,34	96,99
2016	99.534	74.956	174.490	č 57,04 l 42,96	103.311	59.231	162.542	č 63,56 l 36,44	93,15
2017	97.068	76.798	173.866	č 55,83 l 44,17	98.876	63.668	162.544	č 60,83 l 39,17	93,49
2018	102.982	73.001	175.983	č 58,52 l 41,48	102.275	69.357	171.632	č 59,59 l 40,41	97,53
2019	76.498	62.589	139.087	č 55,00 l 45,00	75.322	51.805	127.127	č 60,00 l 40,00	92,00
Ukupno	1.477.657	1.287.125	2.764.782		1.502.848	1.046.628	2.549.476		92,46

Podaci o ostvarenoj proizvodnji šumskih drvnih sortimenata u državnim šumama /neto masa/

Tabela br. 5

Godina	Četinari					Lišćari					Sveukupno
	trupci	ostalo oblo	celuloza	ogrijev	ukupno	trupci	ostalo oblo	celuloza	ogrijev	ukuno	
2004	75.784	12.952	7.535	0	96.271	14.588	0	0	33.755	48.343	144.614
2005	66.841	13.168	5.357	0	85.366	12.610	0	0	40.336	52.946	138.312
2006	65.311	13.901	5.751	0	84.963	16.911	0	0	44.107	61.018	145.981
2007	65.447	13.299	7.430	0	86.176	22.238	0	0	38.956	61.194	147.370
2008	62.554	13.571	7.893	0	84.018	21.673	0	0	39.410	61.083	145.101
2009	52.351	11.052	6.648	0	70.051	10.919	0	0	35.974	46.893	116.944
2010	50.216	7.432	12.866	0	70.514	10.661	0	0	36.043	46.704	117.218
2011	45.029	5.619	13.049	0	63.697	13.754	0	0	50.567	64.321	128.018
2012	47.873	6.103	13.473	0	67.449	11.109	0	0	66.890	77.999	145.448
2013	51.498	9.405	16.565	0	77.468	12.887	0	0	48.972	61.859	139.327
2014	55.633	9.180	22.026	0	86.839	14.624	0	0	38.247	52.871	139.710
2015	61.253	8.447	22.843	0	92.543	11.664	0	0	37.403	49.067	141.610
2016	57.478	9.106	19.912	0	86.496	11.940	0	0	37.022	48.962	135.458
2017	60.560	6.970	13.353	352	81.235	14.636	0	0	39.571	54.027	135.442
2018	63.183	7.213	15.293	0	85.689	13.318	0	0	42.576	55.894	141.583
2019	56.093	7.306	11.758	165	75.322	12.844	0	0	38.921	51.805	127.127
Ukupno	937.104	154.724	201.752	517	1.294.097	226.376	0	0	668.750	895.166	2.189.263

Mjera/aktivnost:

- Povećati aktivnosti na prevođenju izdanačkih šuma u viši uzgojni oblik u cilju stvaranja stabilnih sastojina.
- Posebnu pažnju obratiti ravnomjernoj realizaciji etata u skladu sa šumskoprivrednim osnovama.
- Povećati aktivnosti na proredama u kulturama.

Uprava za šumarstvo

U izvještajnom periodu Uprava za šumarstvo je izvršavala svoje obaveze i zadatke u skladu sa važećim propisima iz oblasti šumarstva kako slijedi:

- obezbjeđivala neposrednu zaštitu državnih šuma putem čuvarske službe,
- prikupljala i vodila bazu podataka o stanju i razvoju svih šuma,
- ustanovila i vodila katastar šuma i šumskog zemljišta i katastar šumske infrastrukture u državnom i privatnom vlasništvu za područje Kantona,
- pripremala nacrt kantonalnog šumsko-razvojnog plana,
- provodila proceduru izrade, finansiranja, praćenja provedbe i vođenja evidencija važenja šumsko privrednih osnova za sve šume na području Kantona (državne i privatne šume),
- pružala stručnu pomoć za izradu šumskoprivrednih osnova,
- obezbjeđivala nadzor na izradi šumskoprivrednih osnova,
- izrađivala planove i programe za biološku obnovu šuma, programe i planove koji se finansiraju iz Budžeta Kantona,
- utvrdila i vodila registar i evidenciju objekata za proizvodnju i doradu šumskog sjemena i proizvođača šumskog i ukrasnog drveća i grmlja u Kantonu,
- pratila zdravstveno stanje šuma i pratila stanje i stepen oštećenosti šuma,
- u saradnji sa korisnicima šuma i nadležnim organom civilne zaštite izrađivala je i u okviru svoje nadležnosti provodila programe integralne zaštite šuma i planove protivpožarne zaštite te vodila odgovarajuće baze podataka,
- izrađivala podloge za programe razvoja šumarstva i obezbjeđivala podatke za potrebe prostornih planova,
- pratila ekonomsko stanje šumarstva,
- informisala i upoznavala javnost o stanju šuma i razvoju šumarstva,
- pripremala i izrađivala programe iz oblasti šumarstva koji se finansiraju ili sufinansiraju iz namjenskih sredstava Budžeta Kantona,
- podržavala naučnoistraživačku djelatnost.

Zaštita državnih i privatnih šuma od bespravnih sječa i bespravnog prisvajanja drveta

Bespravne sječe

Bespravne sječe u privatnim i državnim šumama predstavljaju jedan od najvećih problema pri provođenju mjera čuvanja i zaštite šumskih resursa. Obzirom na visok stepen otvorenosti šuma putnim komunikacijama iste su ugrožene i od intezivnih pokušaja bespravnog prisvajanja posječene drvene mase.

Svakodnevno prilikom obavljanja svojih poslova i zadataka čuvari šuma izloženi su verbalnim prijetnjama, fizičkim nasrtajima i napadima od strane počinitelaca bespravnih aktivnosti.

Poseban problem u čuvanju šuma predstavlja što lica koja obavljaju bespravne radnje (sječa i transport šumskih drvnih sortimenta) rade u timovima koristeći vozila koja posjeduju pogon na svim osovinaama kao i mobilne telefone u cilju obavještavanja o kretanju čuvara šuma i stručnih

uposlenika Uprave za šumarstvo. Na taj način prekršioi koordiniraju aktivnosti na bespravnim radnjama koje uobičajeno obavljaju u jutarnjim, kasnim poslijepodnevničkim ili noćnim satima, kako u radnim danima, tako u dane vikenda ili praznika. Prilikom poduzimanja radnji na sprečavanju šumskih krađa i hvatanja počinitelaca na licu mjesta, da bi i sami bili efikasni, uposlenici Uprave za šumarstvo su također prisiljeni raditi u bilo koje doba dana i noći, pod bilo kojim vremenskim uslovima, nalazeći način da prevaziđu sve otežavajuće okolnosti.

Značajniji iskorak u efikasnosti čuvanja šuma može se pripisati stupanju na snagu Zakona o šumama Kantona, a porast efikasnosti može se pripisati konzistentnosti i upornosti u radu uposlenika Uprave za šumarstvo koja je organizovala poslove čuvanje šuma i u večernjim i noćnim dežurama, za vrijeme vikenda i praznika, te je blagovremeno reagovala na dojave o bespravnim sječama i bespravnom transportu drveta.

Kako je Uprava za šumarstvo dosljedno provodila Zakon o šumama Kantona Sarajevo isto je proizvelo nezadovoljstvo kod počinioca protupravnih radnji. Napadi se ogledaju podmetanjima bespravnih sječa, vrijeđanjima, fizičkim napadima, otuđenju, uništenju i oštećenju imovine koja pripada Ministarstvu privrede-Upravi za šumarstvo i uposlenicima, a sve sa ciljem da spriječe uposlenike Uprave za šumarstvo u obavljanju radnih dužnosti vezanih za zaštitu državnih šuma.

Da bi olakšali lokalnim policijskim stanicama i skrenuli pažnju na pomoć koja nam je neophodna od nadležnih institucija u smislu zaštite bezbjednosti naših uposlenika i efikasnije zaštite šuma od šumokradica, Uprava za šumarstvo putem redovnih dopisa obavještavala je nadležne institucije o aktuelnoj problematiki.

S obzirom na izuzetnu važnost čuvanja šuma, a u prvom redu zbog očuvanja osnovnih funkcija šuma (ekološke, ekonomske i socijalne funkcije), smatramo da Vlada Kantona Sarajevo treba što skorije zauzeti jasno definisan stav u pogledu, prije svega bezbjednosti uposlenika koji obavljaju radnje na čuvanju šuma kako bi uopšte mogli obavljati svoj posao, pa onda i u smislu poboljšanja uslova rada uposlenika Uprave za šumarstvo.

Kada je u pitanju bezbjednost uposlenika Uprave za šumarstvo, smatramo da lokalne policijske uprave trebaju biti podstaknute na veoma blisku saradnju sa uposlenicima Uprave za šumarstvo, a posebno na zajedničke kontrole vozila na javnim i magistralnim putevima, privremeno izuzimanje sredstava čime je počinjen prekršaj ili krivično djelo, odnosno motornih pila i neregistrovanih vozila sa kojima se vrši bespravni transport šumskih drvnih sortimenata.

Donošenjem novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva privrede u 2017. godini u Upravi za šumarstvo došlo je i do promjene teritorijalne organizacije Uprave. Formiraju se, umjesto dosadašnjih četiri odjeljenja, dva odjeljenja Sjever i Zapad. Odjeljenje Sjever obuhvata područje Š.G.P. "Gornjebosansko" i Š.G.P. "Bistričko" odnosno područje općina Ilijaš, Vogošća, Stari Grad i Centar, a odjeljenje Zapad obuhvata područje Š.G.P. "Igmansko" i Š.G.P. "Trnovsko" odnosno općine Hadžići, Ilidža, Novo Sarajevo, Novi Grad i Trnovo.

Evidentirane bespravne sječe po odjeljenjima Uprave za šumarstvo Kantona Sarajevo
u periodu 01.01-31.12.2019. godine

Tabela br. 6

Odjeljenje		Evidentirane bespravne sječe u m ³		
		Četinara	Lišćara	Ukupno
Sjever	državne	584,00	627,00	1.211,00
	privatne	1.057,00	797,00	1.854,00
	ukupno	1.640,00	1.424,00	3.065,00
Zapad	državne	35,58	1.450,59	1.486,17
	privatne	16,42	1.195,70	1.212,12
	ukupno	40,73	2.317,73	2.358,46
Sva odjeljenja	državne	619,58	2.077,59	2.697,17
	privatne	1.073,42	1.992,70	3.066,12
	sveukupno	1.693,00	4.070,29	5.763,29

U 2019. godini Uprava za šumarstvo je provodila aktivnosti na zaštiti šuma u skladu sa odredbama Zakona o šumama Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 5/13).

U 2019. godini registrovano je bespravnih sječa **5.763,29 m³** drvene mase krupnog drveta od toga **2.697,17 m³** u državnim šumama i **3.066,12 m³** u privatnim šumama.

U odjeljenju Sjever koje pokriva općine Ilijaš, Centar, Stari grad, Vogošća, Novi grad i Novo Sarajevo registrovano je bespravnih sječa 3.065,00 m³ drvene mase krupnog drveta (1.640,00 m³ četinari i 1.424,00 m³ lišćari) od toga 1.211,00 m³ (584,00 m³ četinari i 627,00 m³ lišćari) u državnim šumama i 1.854,00 m³ (1.057,00 m³ četinari i 797,00 m³ lišćari) u privatnim šumama. Ukupna izuzeta i predana drvena masa KJP "Sarajevo-šumama" iznosi 282,00 m³.

U odjeljenju Zapad koje pokriva općine Hadžići, Ilidža, Trnovo, Novi Grad i Novo Sarajevo ukupna evidentirana bespravna sječa iznosi 2.698,29 m³ (četinara 52,00 m³ i lišćara 2.646,29 m³) od toga u državnim šumama 1.486,17 m³ (četinara 35,58 m³ i lišćara 1.450,59 m³), a u privatnim 1.212,12 m³ (četinara 16,42 m³ i lišćara 1.195,70 m³). Ukupna izuzeta i predana drvena masa KJP "Sarajevo-šume" iznosi 352,55 m³.

Ukupna izuzeta i predana drvena masa KJP "Sarajevo-šume" u oba odjeljenja iznosi 634,55 m³.

U odnosu na 2017. godinu 2018. i 2019. u odjeljenju Zapad količina evidentirane bespravne sječe je znatno smanjena. (Tabele br. 8 i 9)

Ukupna bespravno posječene drvena masa u državnim i privatnim šumama koja je pokrivena putem prijava iznosi 2.300,91 m³ (969,35 m³ četinari i 1.331,56 m³ lišćari) i to u državnim šumama 564,49 m³ (35,84 m³ četinari i 528,65 m³ lišćari) i u privatnim šumama 1.736,41 m³ (933,51 m³ četinari i 802,90 m³ lišćari), odnosno 40,00 %, što predstavlja značajan iskorak u odnosu na 2018. godinu kada je pokrivenost prijavama iznosila 32,73 %, a posebno na 2017. godinu kada je pokrivenost prijavama iznosila 25,28 %.

Osim prijava za bespravne sječe podnešeno je i 8 prekršajnih prijave za uzurpacije na državnom zemljištu.

Tabela br. 7

Godina	Evidentirana bespravna sječa m ³	Broj prijava	Pokrivenost prijavama m ³	Pokrivenost prijavama %	Izuzeta drvena masa m ³
2013.	7.369,57	508	2.218,16	30,09	1.102,38
2014.	7.588,00	548	3.003,32	39,57	834,99
2015.	6.910,20	506	1.976,28	28,60	901,79
2016.	6.357,45	513	1.575,40	24,78	714,06
2017.	5.907,60	451	1.493,70	25,28	588,87
2018.	4.994,46	417	1.634,50	32,73	533,34
2019.	5.763,29	418	2.300,91	40,00	634,55

Potrebno je istaknuti da su u 2017. godini lišena slobode četiri čuvara šuma i jedan kontrolni čuvar šuma te su isti rješenjima suspendovani do okončanja krivičnog postupka.

Uzimajući u obzir da je u upravi za šumarstvo u 2019. godini smanjen broj uposlenika (5 suspenzija, 1 otkaz, 1 sporazumni prekid radnog odnosa, 1 smrtni slučaj, 2 dugotrajna bolovanja) može se zaključiti da je Uprava za šumarstvo ostvarila dobre rezultate rada zahvaljujući velikom angažmanu svih uposlenika Uprave za šumarstvo.

Kako bi se spriječio bespravni promet ogrijevnog drveta, te lica koja se bave preradom istog stavila po nadzor donesen je Pravilnik o dopuni pravilnika o načinu žigosanja, obročavanja, premjeravanja, sadržaju i načinu izdavanja otpremnog iskaza za drvo. Naime, Pravilnikom je definisano da za djelimično prerađeno ogrijevno drvo namjenjeno za široku potrošnju cjepanjem na ogrijevno drvo u cjepanicama, oblicama, ćutucima i sitno cijepano drvo otpremni iskaz izdaje pravno ili registrovano fizičko lice koje je izvršilo preradu. Istim pravilnikom propisan je izgled i sadržaj obrasca otpremnog iskaza.

Područja koja su najugroženija po obimu bespravnih sječa za područje odjeljenja Zapad su lokaliteti: Mehina Luka, Ormanj, Pratača, Kraljevac, Vela, dio Miševića, Igman, Rakovica, Rječice, Paljevo, Bojnik te lokaliteti uz regionalni put Krupac-Sinanovići i Trnovo-Grebak-Goražde. U odjeljenju Sjever najugroženija područja su: kanjon rijeke Misoče, Panjevo, Gornja Bioča, Ljubinići, Visojevica, Radića potok, Tihovići, Žirak, Kremeš, Djevojačke vode, Babin potok.

Tabelarni pregled podataka po odjeljenjima za registrovanu bespravnu sječu, broju podnesenih prijava, pokrivenosti prijavama i izuzetoj drvnjoj masi za 2015., 2016., 2017., 2018. i 2019. godinu

Tabela br. 8

Godina	Odjeljenje	Evidentirana bespravna sječe m ³	Broj prijava	Pokrivenost prijavama		Izuzeta drvena masa m ³
				m ³	%	
2015.	Ilijaš	1.690,00	129	402,00	23,79	355,00
	Hadžići-Ilidža	4.598,00	288	1.410,34	30,67	436,20
	Trnovo	229,00	26	88,63	38,70	13,27
	Sarajevo	393,20	63	75,31	19,15	97,32
	Ukupno	6.910,20	506	1.976,28	28,60	901,79
2016.	Ilijaš	1.376,00	130	397,11	28,86	235,00
	Hadžići-Ilidža	4.518,66	326	1.092,76	24,18	423,53
	Trnovo	229,99	15	30,81	13,40	15,43
	Sarajevo	232,80	42	54,72	23,50	40,10

	Ukupno	6.357,45	513	1.575,40	24,78	714,06
2017.	Sjever	2.375,00	260	850,66	35,82	258,00
	Zapad	3.555,82	191	530,30	14,92	358,54
	Ukupno	5.930,82	451	1.380,96	25,37	616,54
2018.	Sjever	2.636,00	220	975,07	36,99	200,00
	Zapad	2.358,46	197	659,43	27,96	333,34
	Ukupno	4.994,46	417	1.634,50	32,73	533,34
2019.	Sjever	3.065,00	227	1.534,94	50,00	282,00
	Zapad	2.698,29	189	765,97	29,00	352,55
	Ukupno	5.763,29	418	2.300,91	40,00	634,55

Pregled krivičnih i prekršajnih prijava po odjeljenjima Uprave za šumarstvo
Kantona Sarajevo u periodu 01.01-31.12.2019. godine

Tabela br. 9

Odjeljenje		Krivične		Prekršajne		Ukupno		Ukupno izuzeta drvena masa
		broj	m ³	broj	m ³	broj	m ³	m ³
Sjever	državne	1	13,66	136	214,02	137	227,68	-
	privatne	1	87,30	89	1.219,96	90	1.307,26	-
	sveukupno	2	100,96	225	1.433,98	227	1.534,94	282,00
Zapad	državne	2	8,51	147	328,30	149	336,81	-
	privatne	1	4,14	41	425,01	42	429,15	-
	sveukupno	3	12,65	188	753,31	191	765,96	352,55
Ukupno	državne	3	22,17	283	542,32	286	564,49	-
	privatne	2	91,44	130	1.644,97	132	1.736,41	-
	sveukupno	5	113,61	413	2.187,29	418	2.300,90	634,55

Neophodno je istaći da u 2010. godini od 270 prijava presuđeno 33 ili 12% (17 prekršajnih i 16 krivičnih prijava), a u 2011. godini od 327 presuđeno samo 35 ili 10,70% (28 prekršajnih i 7 krivičnih prijava). Usljed činjenice da u 2012. godini nije postojao materijalni zakon ili uredba iz oblasti šumarstva prekršajne prijave nisu podnošene, ali je podneseno 195 krivičnih prijava u skladu sa odredbama Krivičnog zakona FBiH. Od ukupnog broja prijava 62 prijave ili 31,8 % je presuđeno. U periodu 2010 - 2013. godina evidentna je značajna sporost u procesu procesuiranja i presuđivanja po podnesenim prijavama. Tokom 2015., 2016., 2017., 2018. i 2019. godine prisutan je mnogo ažurniji pristup realizaciji procesa pokrenutih prijava. To se posebno odnosi na Općinski sud u Sarajevu koji je na efikasan način vršio procesuiranje podnesenih prekršajnih prijava.

Pregled o broju podnesenih prijava i količini bespravno posječene drvene mase za period 2010.-2019. godina

Tabela br. 10

Godina	Ukupno prijava	Ukupno m ³	Prekršajne prijave				Krivične prijave			
			Broj	m ³	Rješeno	Obustavljen o	Broj	m ³	Rješeno	Obustavljeno
2010.	270	966,97	198	579,92	14	3	72	387,05	9	7
2011.	327	1036,01	275	661,06	28	0	52	374,95	0	7
2012.	195	-	-	-	-	-	195	771,51	4	58
2013.	380	1.702,67	297	670,21	76	5	83	1.032,46	14	-
2014.	557	2.337,67	494	1.724,23	450	7	63	613,43	16	-
2015.	506	1.976,28	447	1.676,82	394	7	29	299,16	8	8
2016.	513	1.575,40	503	1.512,11			10	63,29		
2017.	451	1.380,96	441	1.323,54	224	4	10	57,42	2	2
2018.	417	1.634,50	409	1.550,35	184	7	8	84,15	2	2
2019.	418	2.300,90	413	2.187,29			5	113,61		1

U maju mjesecu 2017. godine po nalogu Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo pripadnici MUP-a KS i HNK su proveli akciju u kojoj je uhapšeno ukupno 18 osoba. Uhapšeni u pomenutoj akciji se sumnjiče da su organizirali i vršili nezakonitu sječu državne i privatne šume na području KS i HNK. U ovoj akciji su uhapšena i četiri namještenika Uprave za šumarstvo. Za iste je Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo donijelo rješenja o suspenziji od 12.05.2017. godine do donošenja pravosnažne odluke nadležnog suda. Pored navedenog po nalogu Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo pripadnici MUP-a KS uhapsili su još jednog namještenika Uprave za šumarstvo koji je također suspendovan do donošenja pravosnažne odluke nadležnog suda. Obzirom na činjenicu da se ne može predvidjeti datum okončanja sudskih procesa, nužno se nameće potreba za prijemom čuvara šuma na određeno vrijeme u cilju stvaranja uslova za što efikasniju zaštitu šuma.

Bespravni transport drvene mase-Izuzeta drvena masa

U cilju suzbijanja ovog vida bespravnih aktivnosti značajnu pomoć imamo od uposlenika MUP-a, kantonalne šumarske inspekcije i KJP „Sarajevo - šume“ sa kojima u koordiniranim aktivnostima Uprava za šumarstvo nastoji sprječiti bespravni promet drvene mase. Povremene kontrolne tačke se definišu na osnovu koncentracije bespravnih sječa, odnosno prometa šumskih drvnih sortimenata. Lokacije kontrolnih tačaka definišu načelnici odjeljenja Uprave za šumarstvo i ovlaštena lica MUP-a. Potrebno je naglasiti da su Ministarstvo privrede - Uprava za šumarstvo i pripadnici MUP-a u 2019. godini vršili permanentne kontrole prometa šumskih drvnih sortimenata.

Tokom redovnih aktivnosti u 2019. godini uposlenici Uprave za šumarstvo Kantona Sarajevo privremeno su oduzeli 634,55 m³ drvene mase. Na području odjeljenja Zapad koje pokriva Općine Hadžići, Ilidža, Trnovo, Novi Grad i Novo Sarajevo oduzeto je 352,55 m³ drvene mase, a na području odjeljenja Sjever koje pokriva Općine Ilijaš, Vogošću, Stari Grad, Centar oduzeto je 282,00 m³ drvene mase. Privremeno oduzeta drvena masa je predata KJP "Sarajevo-šume"d.o.o. Sarajevo do okončanja sudskog postupka. (Tabele br. 8 i 9)

Nelegalne rezne jedinice

Problem nelegalnih reznih jedinica najviše je bio izražen na području općine Ilijaš, te je permanentno prisutan od okončanja rata do danas. Iz godine u godinu trend ovih aktivnosti je rastao, te je predstavljao veoma ozbiljan problem koji je prijetio narušavanju strukture šumskih

resursa na ovom području. Svakako je ovo pitanje posljedica ekonomsko-socioloških prilika u našem društvu.

U toku 2016. godine po nalogu Federalne šumarske inspekcije nelegalne rezne jedinice (pilane) su zapečaćene. Uposlenici Uprave za šumarstvo vrše i nadzor nad zapečaćenim reznim jedinicama i može se konstatovati da se vlasnici pridržavaju naloga Federalne šumarske inspekcije. U 2107. godini uposlenici odjeljenja Sjever konstatovali su jednu nelegalnu reznu jedinicu na području Općine Stari Grad, te je upućena obavjest Federalnoj šumarskoj inspekciji sa prijedlogom za nadležno postupanje.

U 2018. godini zajedničkom akcijom sa Federalnom šumarskom inspekcijom i uz asistenciju uposlenika PS Ilijaš nelegalne rezne jedinice su zapečaćene ili su iste uklonjene neposredne pred izlazak federalne inspekcije što je u značajnoj mjeri uticalo na smanjenje obima bespravnih sječa četinarskog drveta.

Doznaka i sječa stabala u privatnim šumama

Iskorištavanje šuma počiva na principima kontinuiteta trajnosti gospodarenja šumskim resursima. Obzirom da se prilagođava i interesima uzgajanja šuma, odnosno, mjerama podizanja šuma, čišćenja kultura i proredama u kulturama, cilj je stvaranje uslova za racionalno iskorišćavanje drvne mase i postizanje očekivanih finansijskih efekata.

Prema važećim šumskoprivrednim osnovama (ŠGO) ukupni etat (godišnji obim sječa) u privatnim šumama na području Kantona Sarajevo iznosi 29.626 m³, od toga etat četinara 11.730 m³, a lišćara 17.896 m³.

Pregled doznačene i otpremljene drvne mase i broj podnesenih zahtjeva za sječu u privatnim šumama Kantona Sarajevo u periodu 2010. - 2019. godine

Tabela br. 11

Godina	Doznačeno /m ³ /			Otpremljeno /m ³ /			Broj podnesenih zahtjeva za sječu		
	četinara	lišćara	ukupno	četinara	lišćara	ukupno	rješeno	nerješeno	ukupno
2010.	1.149,41	2.355,72	3.505,13	651,25	1.722,19	2.373,44	240	22	262
2011.	2.160,00	3.252,50	5.412,50	1.583,00	1.736,00	3.319,00	237	18	255
2012.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2013.	1.791,48	1.957,54	3.749,02	1.420,9	1.111,51	2.532,41	282	2	284
2014.	1.801,28	2.316,51	4.117,79	1.196,85	1.200,01	2.396,86	214	-	214
2015.	2.783,34	2.301,29	5.084,63	2.457,09	1.691,90	4.148,99	214	3	217
2016.	1.363,91	2.083,56	3.447,47	1.225,15	1.506,46	2.731,61	203	5	208
2017.	2.387,00	3.264,80	5.651,80	1.615,07	1.910,97	3.526,04	296	21	317
2018.	2.193,63	1.844,22	4.037,85	1.702,80	1.450,95	3.153,75	315	13	302
2019.	1.943,44	2.747,87	4.691,31	1.421,00	1.843,12	3.265,12	295	16	311

Napominjemo da u 2012. godini nije bilo doznake i otpreme drvne mase iz razloga nepostojanja Zakona o šumama FBiH i Zakona o šumama Kantona Sarajevo.

Mjera/aktivnost

- Analiziranje i preispitivanje šumarskih rejona sa aspekta površina, otvorenosti šumskim putevima i stepenu ugroženosti šuma od svih vidova bespravnih aktivnosti.
- Nastaviti aktivnosti na pojačanom obilasku i kontroli ugroženih područja sa akcentom na večernje i noćne sate kao i u dane vikenda i državnih praznika.
- Ostvarivanje veće i intenzivnije saradnje sa MUP-om, a posebno u slučajevima oduzimanja sredstava kojima je izvršena nezakonita radnja.
- Nastaviti sa koordiniranim aktivnostima u cilju sprječavanja rada nelegalnih reznih jedinica.

Šumsko-uzgojni radovi i radovi na zaštiti šuma na području Kantona Sarajevo

Realizacijom šumsko uzgojnih radova i radova na zaštiti šuma postižu se elementarni ciljevi u smislu reprodukcije šuma kao fundamentalnog prirodnog resursa. Šumsko-uzgojnim radovima u koje ubrajamo: pošumljavanje, pripremu terena za pošumljavanje, čišćenje, okopavanje i popunjavanje kultura, ograđivanje kultura, prorede u kulturama formiraju se novi zasadi i poboljšava se stanje kultura na području Kantona Sarajevo. Na ovaj način stvaraju se uslovi za uzgajanje stabilnih kultura koje će u perspektivi postati sastojine sa svim polivalentnim funkcijama šuma. Značajan aspekt kapitalnih investicija su ulaganje i u zaštitu šuma. Ova oblast predstavlja skup aktivnosti na zaštiti šumskih resursa od negativnih djelovanja svih biotskih i abiotskih faktora.

Kapitalni transferi J.P. - kapitalni projekti iz šumarstva

Sufinansiranje i finansiranje projekata apliciranih po Javnom pozivu za prikupljanje ponuda radi dodjele namjenskih sredstava za finansiranje/sufinansiranje projekata iz oblasti šumarstva iz Bužeta Kantona Sarajevo za 2019. godinu sa pozicije Ministarstva privrede – Uprave za šumarstvo

Ministarstvo privrede - Uprava za šumarstvo je objavila Javni poziv za prikupljanje ponuda radi dodjele namjenskih sredstava za finansiranje/sufinansiranje projekata iz oblasti šumarstva iz Bužeta Kantona Sarajevo za 2019. godinu koji je objavljen dana 05.09.2019. godine u dnevnom listu «Oslobodenje», i u skladu sa Pravilnikom o postupku i kriterijima za dodjelu namjenskih sredstava u oblasti šumarstva iz Budžeta Kantona Sarajevo («Službene novine Kantona Sarajevo», broj: 19/14, 12/16, 13/17 i 46/18) shodno usvojenom Programu utroška namjenskih sredstava u oblasti šumarstva iz Budžeta Kantona Sarajevo za provođenje šumsko-uzgojnih radova i radova na zaštiti šuma na području Kantona Sarajevo u 2019. godini. Na javni poziv prijavile su se KJP "Sarajevo šume" d.o.o. Sarajevo sa 70 projekata, KJU "Zaštićena prirodna područja" sa 1 projektom i Šumarski fakultet Univerziteta u Sarajevu sa 4 projekta iz različitih oblasti šumarstva: pošumljavanje, čišćenje i popunjavanje šumskih kultura, čišćenje kultura, njega prirodnog podmlatka, sanacija požarišta (čišćenje i popunjavanje opožarene površine), ambijentalno i vegetaciono uređenje, lovstvo, rasadnička proizvodnja i sjemenske plantaže, zaštita šuma, zaštita šuma od štetnih šumskih insekata i od požara, naučna istraživanja i stručne analize iz oblasti šumarstva, očuvanje i unapređenje bioraznolikosti šumskih ekosistema, izgradnja i sanacija protivpožarnih puteva, sufinansiranje tehničkih i specijalističkih kurseva i edukacije iz oblasti šumarstva, ekologija. Programom utroška namjenskih sredstava u oblasti šumarstva iz Budžeta Kantona Sarajevo za provođenje šumsko-uzgojnih radova i radova na zaštiti šuma na području Kantona Sarajevo u 2019. godini i Dopunom Programa utroška namjenskih sredstava u oblasti šumarstva iz Budžeta Kantona Sarajevo za provođenje šumsko-uzgojnih radova i radova na zaštiti šuma na području Kantona Sarajevo u 2019. godini sadržana su predviđena sredstva koja će se utrošiti po osnovu sufinansiranja i finansiranja projekata po vrsti radova kako slijedi:

- Pošumljavanje sa (ili bez) pripreme terena73.019,55 KM,
- Čišćenje i popunjavanje kultura 113.964,48 KM,
- Čišćenje kultura238.277,11 KM,
- Njega prirodnog podmlatka51.852,87 KM,
- Sanacija požarišta 29.918,82 KM,
- Zaštita šuma 789.839,50 KM,

•Ambijentalna i vegetacijska uređenja	90.250,00 KM,
•Edukacija iz oblasti šumarstva	93.200,00 KM,
•Lovstvo i ekologija	26.200,00 KM,
•Izgradnja i sanacija protiv požarnih puteva	2.699.462,93 KM,
•Rasadnička proizvodnja i sjemenske plantaže	110.000,00 KM,
•Ostali projekti.....	70.000,00 KM.

U K U P N O

4.385.958,26 KM

Nakon evaluacije projekata za realizaciju je odobreno 73 projekata apliciranih od strane KJP „Sarajevo – šume“ d.o.o. Sarajevo, KJU ”Zaštićena prirodna područja” i Šumarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Dva aplicirana projekta nisu odobrena od strane Komisije za odabir korisnika namjenskih sredstava u oblasti šumarstva iz Budžeta Kantona Sarajevo za 2019. godinu sa pozicije Ministarstva privrede – Uprave za šumarstvo .

Obzirom da su Program utroška namjenskih sredstava u oblasti šumarstva iz Budžeta Kantona Sarajevo za provođenje šumsko-uzgojnih radova i radova na zaštiti šuma na području Kantona Sarajevo u 2019. godini i Dopuna Programa utroška namjenskih sredstava u oblasti šumarstva iz Budžeta Kantona Sarajevo za provođenje šumsko-uzgojnih radova i radova na zaštiti šuma na području Kantona Sarajevo u 2019. godini usvojeni kasno (Zaključci Vlade Kantona Sarajevo broj: 02-05-31141-32/19 od 22.08.2019. godine i broj: 02-05-40411-27/19 od 14.11.2019. godine) do kraja izveštajne godine nije realizovan nijedan projekat iz Programa, odnosno realizacija projekata će uslijediti u 2020. godini. Nakon provedene procedure javnog poziva za sve projekte su potpisani ugovori u novembru 2019. godine sa rokom realizacije zaključno sa 30.06.2020. godine.

Za 77 projekata kapitalnih transfera i transfera neprofitnim organizacijama izvršena je uplata avansnih sredstava u iznosu od 1.361.812,12 KM.

U 2020. godini dio projekata je realizovan, a za preostale projekte u toku je realizacija na terenu.

Dopunom Programa utroška namjenskih sredstava u oblasti šumarstva iz Budžeta Kantona Sarajevo za provođenje šumsko-uzgojnih radova i radova na zaštiti šuma na području Kantona Sarajevo u 2019. godini predviđena je sanacija, rekonstrukcija, rehabilitacija i asfaltiranje puteva po općinama Kantona Sarajevo kako slijedi:

Općina Trnovo

- Sanacija i asfaltiranje puta Rakitnica – Zarije u vrijednosti 92.864,77 KM,
- Sanacija i asfaltiranje puta Stro greblje – Jastrebine u vrijednosti 92.479,02 KM i
- Sanacija i asfaltiranje puta Bare Omenik u vrijednosti 90.568,71 KM

Ukupno: 275.912,50 KM.

Općina Vogošća

- Šumski put Motka u vrijednosti 120.000,00 KM,
- Šumski put Briješće – Gornja Jošanica II u vrijednosti 42.861,18 KM,
- Šumski put Gornja Jošanica I – krak u vrijednosti 21.972,25 KM.

Ukupno: 184.833,43 KM.

Općina Ilijaš

- Rehabilitacija puta Korita II faza u vrijednosti 100.000,00 KM,
 - Rehabilitacija puta Vrutci u vrijednosti 80.000,00 KM,
 - Rehabilitacija puta Vladajevići u vrijednosti 70.000,00 KM,
 - Rehabilitacija puta Dragoradi – Spomen obilježje IV faza u vrijednosti 60.000,00 KM,
 - Sanacija makadamskog puta Meljine u vrijednosti 30.000,00 KM i
 - Sanacija puta Ravne – Šišići u vrijednosti 30.000,00 KM.
- Ukupno: 370.000,00 KM.

Općina Hadžići

- Sanacija puta Donji Zovik – Lokve u vrijednosti 250.000,00 KM.

Općina Ilidža

- Sanacija, rekonstrukcija i asfaltiranje puta Hrasnica – Osmice u vrijednosti 210.000,00 KM.

Sveukupno sve općine: 1.290.745,93 KM.

Za navedene projekte sanacije, rekonstrukcije, rehabilitacije i asfaltiranja puteva potpisani su sporazumi sa općinama sa rokom realizacije 30.06.2020. godine.

Programom utroška namjenskih sredstava u oblasti šumarstva iz Budžeta Kantona Sarajevo za provođenje šumsko-uzgojnih radova i radova na zaštiti šuma na području Kantona Sarajevo u 2019. godini odobreni su konkretni projekti iz različitih oblasti šumsko-uzgojnih radova: pošumljavanje, čišćenje i popunjavanje šumskih kultura, njega prirodnog podmlatka, čišćenje kultura, sanacija požarišta, zaštita šuma od štetnih šumskih insekata i od požara, ambijentalna i vegetacijska uređenja, edukacija iz oblasti šumarstva, lovstvo i ekologija, izgradnja i sanacija protivpožarnih puteva, rasadnička proizvodnja i sjemenske plantaže te ostali projekti u kojima su sadržana sredstva koja su utrošena po osnovu sufinansiranja i financiranja projekata po vrsti radova kako slijedi:

•Pošumljavanje sa (ili bez) pripreme terena	73.019,55 KM,
•Njega kultura	
• Čišćenje i popunjavanje kultura	113.964,48 KM,
• Čišćenje kultura	238.277,11 KM,
•Njega prirodnog podmlatka	51.852,87 KM,
•Sanacija požarišta	29.918,82 KM,
•Zaštita šuma	588.444,05 KM,
•Ambijentalna i vegetacijska uređenja	90.250,00 KM,
•Edukacija iz oblasti šumarstva	83.200,00 KM,
•Lovstvo i ekologija	26.200,00 KM,
•Izgradnja i sanacija protiv požarnih puteva	1.408.717,00 KM,
•Rasadnička proizvodnja i sjemenske plantaže	110.000,00 KM,
•Ostali projekti.....	77.465,13 KM.
UKUPNO	2.891.309,01 KM

Značajan dio predviđenih aktivnosti u okviru Programa utroška namjenskih sredstava u oblasti šumarstva iz Budžeta Kantona Sarajevo za provođenje šumsko-uzgojnih radova i radova na zaštiti šuma na području Kantona Sarajevo u 2019. godini ima karakteristike investicionih

ulaganja. Realizacijom predviđenih projekata po vrstama radova postižu se elementarni ciljevi u smislu reprodukcije šuma kao fundamentalnog prirodnog resursa. Šumsko-uzgojnim radovima u koje ubrajamo: pošumljavanje, pripremu terena za pošumljavanje, čišćenje, okopavanje i popunjavanje kultura, ograđivanje kultura, prorede u kulturama formiraju se nove kulture i poboljšava se stanje kultura na području Kantona Sarajevo.

Na ovaj način stvaraju se uslovi za uzgajanje stabilnih kultura koje će u perspektivi postati sastojine sa svim polivalentnim funkcijama šuma. Značajan aspekt kapitalnih investicija su ulaganja u zaštitu šuma. Ova oblast predstavlja skup aktivnosti na zaštiti šumskih resursa od negativnih djelovanja svih biotskih i abiotskih faktora.

Tabularni prikaz kapitalnih transfera - kapitalnih projekta iz namjenskih budžetskih sredstava za oblast šumarstva

Tabela br. 12

Vrsta radova	2011. g.	2012. g.	2013. g.	2014. g.	2015. g.	2016. g.	2017. g.	2018. g.	2019. g.
	KM								
1. Pošumljavanje sa pripremom terena	449.380,49		262.660,69	131.169,79	165.375,00	182.346,88	8.295,01	19.353,98	73.019,55
2. Mjere njege u novopodignutim kulturama									
2.1. Čišćenje kultura					108.969,05	48.889,63	34.087,65	18.167,71	238.277,11
2.2. Čišćenje, okopav. i popunjavanje kultura	397.542,75		699.755,24	725.443,73	489.294,53	123.598,87	380.161,17	64.594,25	113.964,48
2.3. Prorode u kulturama	442.593,80		15.006,33		441.250,00	131.000,00	15.000,00	17.945,00	
3. Njega i kompletiranje prirodnog podmlatka							30.567,02		51.852,57
4. Sanacija požarišta							12.040,77		29.918,82
5. Konverzije šuma					207.000,00		14.342,74	115.000,00	
6. Zaštita šuma					200.000,00	1.341.819,27	1.223.082,11	240.000,00	588.444,05
7. Sanacija i rekonstrukcija puteva	2.074.339,41		18.520,00	327.063,36	1.225.000,00	3.237.343,96	3.810.300,00	2.520.000,00	1.408.717,00
8. Rasadnička proizvodnja, sjemenske plantaže	2.917.318,09			1.450.000,00	80.000,00	357.206,26	100.000,00		110.000,00
9. Stručne analize iz oblasti šumarstva				148.729,55	55.000,00	385.000,00	75.000,00	50.000,00	77.465,13
10. Očuvanje i unapređenje šumskih ekosistema				25.915,50				100.000,00	
11. Ekologija-ambijentalno uređenje	117.820,70		115.869,37	45.950,00	24.993,54	272.250,00	203.358,02	100.000,00	90.250,00
12. Lovstvo									26.200,00
13. Edukacija								45.000,00	83.200,00
14. Naučno-istraživački radovi									
15. Ograđivanje kultura	457.901,83		322.472,19	201.270,00			43.512,24		
16. Nabavka opreme za šumarstvo	112.695,09		39.627,85	92.620,63					
17. Deminiranje šum. i šum. zemljišta	600.000,00		300.000,00	300.000,00					
18. Sanacija snjegoloma i vjetroizvala na području KS	342.976,00								
Ukupno	7.912.568,07		1.773.911,67	3.448.162,56	2.996.882,12	6.079.454,87	5.949.746,73	3.290.060,94	2.891.309,01

Pošumljavanje sa pripremom terena

Projektima pošumljavanja nastavio se trend stvaranja novih površina pod šumama na području Kantona Sarajevo. Iz sredstava Budžeta Kantona Sarajevo realizovana su 3 projekta pripreme terena za pošumljavanje i pošumljavanje na površini od 9,20 hektara, te na taj način pošumljeno 48.030 sadnica od toga 29.721 sadnica smrče i 18.309 sadnica bijelog bora.

Projektima za izvođenje čiju realizaciju je finansiralo KJP „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo zasađeno je ukupno 15.755 komada sadnica jele, smrče, bijelog bora, crnog bora na površini od 7,20 ha. Osnovni cilj ovih aktivnosti je obogaćivanje šumskog fonda i stvaranje uslova za formiranje kvalitetnih mješovitih sastojina.

Tabela br. 13

Pošumljavanje sa pripremom terena	2013. g.	2014. g.	2015. g.	2016. g.	2017.g.	2018.g.	2019.g.
	ha						
Iz namjenskih sredstava Budžeta K.S.	81,34	19,45	34,30	34,30	1,70	6,35	9,20
Sredstva KJP "Sarajevo - šume" d.o.o.	22,08	14,50	14,75	14,75	50,69	51,44	7,20
UKUPNO	103,42	33,95	49,05	49,05	52,39	57,79	16,40

Mjere njege u novopodignutim kulturama

Struktura i kvalitet šuma kojima gospodari KJP "Sarajevo-šume" d.o.o. Sarajevo, je veoma nepovoljna. Visoke degradirane i izdanačke šume zauzimaju površinu od 14.503,03 ha ili 17% od ukupne površine šuma i šumskih zemljišta na području Kantona Sarajevo. Iz navedenih razloga potrebno je intenzivirati sve vrste šumsko-uzgojnih radova u cilju stvaranja optimalne strukture šumskih resursa. To zahtjeva velika ulaganja u šumsko-uzgojne radove, te je razlog više za povećanje aktivnosti na uzgoju i zaštiti šuma. U okviru mjera njege realizovana je slijedeća vrsta radova: čišćenje kultura, čišćenje, okopavanje i popunjavanje kultura i poreda u kulturama.

Čišćenje kultura

U 2019. godini realizovano je 9 projekata čišćenja kultura na površini od 69,16 ha iz sredstava Budžeta KS, a iz sredstava KJP "Sarajevo - šume" d.o.o. Sarajevo realizovano je čišćenje kultura na površini od 63,80 ha. Čišćenjem kultura od pionirskih vrsta i korova omogućava se optimalan razvoj mladih nasada (kultura).

Tabela br. 14

Čišćenje kultura	2013. g.	2014. g.	2015. g.	2016. g.	2017.g.	2018.g.	2019.g.
	ha						
Iz namjenskih sredstava Budžeta K.S.	194,42	237,40	96,23	27,61	71,90	8,07	69,16
Sredstva KJP "Sarajevo - šume" d.o.o.	9,33	13,33	27,26	71,09	49,36	18,03	63,80
UKUPNO	203,75	250,73	123,49	98,70	121,26	26,10	132,96

Čišćenje, okopavanje i popunjavanje kultura

Čišćenje, okopavanje i popunjavanje kultura u 2019. godini je realizovano sa 8 projekata. Ukupna tretirana površina je 56,26 ha. Popunjavanje je realizovano sadnjom 61.606 sadnica od toga 17.424 smrče, 21.682 sadnica bijelog bora i 22.500 sadnica crnog bora iz sredstava Budžeta KS. Iz sredstava KJP "Sarajevo - šume" d.o.o. Sarajevo popunjavanje kultura izvršeno je na površini od 11,04 ha. Po projektima za izvođenje čiju realizaciju je finansiralo KJP „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo zasađeno je ukupno 2.575 komada sadnica četinara i lišćara.

Tabela br. 15

Popunjavanje kultura	2013. g.	2014. g.	2015. g.	2016. g.	2017.g.	2018.g.	2019.g.
	ha						
Iz namjenskih sredstava Budžeta KS	68,69	121,51	35,20	71,59	162,07	16,87	56,26
Sredstva KJP "Sarajevo šume" d.o.o.	31,98	9,77	36,57	16,85	64,85	51,90	11,04
UKUPNO-	100,67	131,28	71,77	88,44	226,92	68,77	67,30

Prorede u kulturama

U proteklom periodu Uprava za šumarstvo je inicirala projekte proreda u kulturama. Obzirom na stanje u kulturama, uvažavajući značaj istih, cilj predmetnih aktivnosti bio je pokrenuti radove na uređivanju kultura te poboljšanju njihovih polivalentnih funkcija. Predmetnim projektima predviđeno je periodično proređivanje od nepoželjne vegetacije i prevelikog sklopa.

Efekti od proređivanja se očekuju u narednom periodu i oni bi se ogledali u formiranju zdravih i kvalitetnih šumskih kultura i sastojina. Realizacijom 1 projekta, iz sredstava Budžeta KS, izvršeno je prorjeđivanje kultura na površini od 0,94 ha.

Tabela br. 16

Prorede u kulturama	2013. g.	2014. g.	2015. g.	2016. g.	2017.g.	2018.g.	2019.g.
	ha						
Iz namjenskih sredstava Budžeta K.S.	16,68		176,5	32,30	19,01	0,94	
Sredstva KJP "Sarajevo - šume" d.o.o.	5,40	10,00			54,50		40,00
UKUPNO	22,08	10,00	176,5	32,30	73,51	0,94	40,00

Zaštita šuma

Aktivnostima na realizaciji projekata iz oblasti zaštite šuma nastavlja se kontinuirano ulaganje u cilju optimalne zaštite šumskih ekosistema od biotskih i abiotskih faktora. Obzirom na izuzetno visok stepen oštećenja šuma usljed elementarnih nepogoda, a u namjeri saniranja negativnih posljedica izvršena je realizacija projekta za izvođenje sanitarnih užitaka: izvala, preloma i sušika na području Kantona Sarajevo te projekat kontrole populacije štetnih insekata.

Tabela br. 17

Postavljanje klopki	2013. g.	2014. g.	2015. g.	2016. g.	2017.g.	2018.g.	2019.g.
	KM						
Iz namjenskih sredstava Budžeta K.S.		87.063,36		100.000	80.000	60.000	73.500
Sredstva KJP "Sarajevo - šume" d.o.o.							
UKUPNO		87.063,36		100.000	80.000	60.000	73.500

Tabela br. 18

Sanacija sanitarnih užitaka	2013. g.	2014. g.	2015. g.	2016. g.	2017.g.	2018.g.	2019.g.
	KM						
Iz namjenskih sredstava Budžeta K.S.		200.000	200.000	200.000	120.000		113.700
Sredstva KJP "Sarajevo - šume" d.o.o.	253.724,95	65.759,32	37.350,81				
UKUPNO	253.724,95	265.759,32	237.350,81	200.000	120.000		113.700

Tabela br. 19

Zaštita šuma od požara	2013. g.	2014. g.	2015. g.	2016. g.	2017.g.	2018.g.	2019.g.
	KM						
Iz namjenskih sredstava Budžeta K.S.	18.520			1.041.819,27	1.023.082,11		266.556
Sredstva KJP "Sarajevo - šume" d.o.o.							
UKUPNO	18.520			1.041.819,27	1.023.082,11		266.556

Tabela br. 20

Zaštita šuma ukupno	Period 2013. - 2019.god. KM
Iz namjenskih sredstava Budžeta K.S.	3.584.242,00
Sredstva KJP "Sarajevo - šume" d.o.o.	356.835,00
UKUPNO	3.941.077,00

U okviru zaštite šuma od insekata i biljnih bolesti sačinjen je Projekat za izvođenje Kontrola populacije potkornjaka smrče (*Ips typographus* L., i *Pityogenes chalcographus* L.) i jele (*Pityokteines curvidens* G.), u potencijalno ugroženim satojinama na području kojim gazduju KJP „Sarajevo - šume“ d. o. o. Sarajevo, u toku 2019.godine.

Prema Projektu planirano je i izvršeno postavljenje 269 lovnih klopki sa parom feromonskih mamaca na cijelom području kojim gazduje KJP «Sarajevo-šume» d.o.o. Sarajevo.

Cilj postavljanja klopki sa feromonskim mamcima je da se utvrdi učestalost pojave potkornjaka smrče (malog potkornjaka smrče (*Pityogenes chalcographus* L.) i velikog potkornjaka smrče (*Ips typographus* L.) upotrebom klopki i sintetičkih feromona (Pheroprax, Chalcoprax).

Raspored klopki sa feromonskim mamcima izvršen je prema Nalazu o brojnosti populacije potkornjaka smrče za 2018., godinu, sačinjenog od strane Katedre za zaštitu šuma i urbanog zelenila i lovno gospodarenje, Šumarskog fakulteta u Sarajevu. Raspored klopki po ŠGP/ŠVGP na kojima gazduje KJP «Sarajevo-šume» d.o.o. Sarajevo je slijedeći:

- ŠVGP «Bistričko» 20 klopki;
- ŠGP «Igmansko» 99 klopki;
- ŠGP «Trnovsko» 35 klopki;
- ŠGP «Gornjebosansko»..... 115 klopki;

Ukupno: 269 klopki

Postavljanje klopki izvršeno je u periodu: 01. - 25. aprila 2019., godine, a feromonski mamci u klopke su postavljeni od: 05. maja do 15. maja 2019., godine, (kada su vremenski uvjeti bili povoljni za rojenje potkornjaka, temperatura najmanje tri dana iznad 18 stepeni C).

Pražnjenje klopki vršeno je svakih 7 dana, a ulov je dostavljan Katedri za zaštitu šuma, urbanog zelenila i lovnog gospodarenja, Šumarskog fakulteta u Sarajevu, radi determinacije i kvantifikacije ulova. Nalaz Fakulteta o brojnosti populacije potkornjaka smrče, potreban je radi utvrđivanja (popunacionog nivoa), intenziteta napada za 2019. godinu, na osnovu kojeg će biti izrađen godišnji Plan iz oblasti zaštite šuma za 2020., godinu, (za sastojine smrče) od malog i velikog smrčinog potkornjaka, te će se utvrditi raspored klopki na terenu.

Mjera/ aktivnost

- Nastaviti aktivnosti na monitoringu brojnosti populacije potkornjaka.
- Doznaka sanitarnih užitaka i izvođenje sanitarnih sječa za 2019. godinu

Kao preventivna mjera borbe protiv prenamnoženja šumskih štetnih insekata i poboljšanja zdravstvenog stanja šumaprovodi se doznaka i sječa sanitarnih užitaka odnosno uklanjaju se izvaljena, prelomljena, suha, zaražena i bolesna stabla odnosno fiziološki oslabljena stabla koja predstavljaju povoljnu podlogu za razvoj i gradaciju navedenih štetnika.

Doznaku na terenu vrše Oprektivne jedinice, koje podatke po završenoj doznaci (knige doznake), dostavljaju Službi uzgoja i zaštite šuma, koja izrađuje Projekte za izvođenje. Projekti za izvođenje sanitarne sječe izrađivani su pojedinačno za odjele, ako je drvena masa prelazila 100 m³ po jednom odjelu i zbirno za više odjela (za sliv, gospodarsku jedinicu), kada doznačena drvena masa po odjelu nije prelazila 100 m³. Po završenoj doznaci sanitarnih užitaka Projekti za izvođenje predaju se nadležnim šumskim Upravama, Operativnim jedinicama šumarstva na realizaciju. Podatke o realizaciji imaju nadležne Šumske Uprave-Operativne jedinice. Ovdje je prikazana doznaka sanitarnih užitaka, koja je izvršena na terenu i upisana u knjige sanitarne doznake, te predata Službi uzgoja i zaštite šuma.

Na cijelom području kojim gazduje KJP „Sarajevo-šume“ d.o.o Sarajevo u 2019., godini provedena je doznaka sanitarnih užitaka. Za izvještaj će biti prikazani zbirni podaci sa kratkim pojašnjenjima.

Na cijelom području kojim gazduju KJP „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo, sanitarnom doznakom u 2019., godini je intervenisano u ukupno 99 odjela. Sačinjeno je ukupno 66 Projekata i Aneksa Projekata za izvođenje sanitarnih sječa. Broj doznačenih stabala sanitarnih užitaka je 8561. Ukupno doznačena drvena masa krupnog drveta je 11.650,97 m³.(četinari i lišćari)

Analizirajući ove podatke sanitarne doznake najviše je obuhvaćena debljinska klasa 31 do 50 cm, izraženo u masi i u broju stabala. Po vrstama sanitarnih užitaka najviše je doznačeno sušika, zatim preloma, izvala pa ostalog. U ostalo se upisuju doznačena loše oblikovana stabla, nalomljena, poluizvaljena, polusuha, nagorjela, gromopuci, i drugo, koja se upisuju kao „ostalo“, a doznačuju se iz razloga jer bi fiziološki oslabljena, kakva i jesu bila meta napada potkornjaka, što najčešće kao posljedicu po stablo ima brzo sušenje, a po sastojinu takva stabla predstavljaju medij za razvoj štetnika.

Sanitarnu doznaku je potrebno provoditi i dalje intenzivno i što je jako važno, na vrijeme. Pri doznaci nastojati da se otklone i uzroci pojave sanitarnih užitaka. Važno je istaći da sušike nisu opasne, ali stabla koja su još zelena i naizgled živa, a napadnuta su potkornjacima i pod korom sadrže i do hiljadu jedinki potkornjaka po stablu, su prava opasnost za sastojinu, pogotovo u sastojinama smrče, koje nisu u najboljoj fiziološkoj kondiciji.

Doznaka (za sve vrste) po debljinskim stepenima je:

Tabela br. 21

Debljinska klasa	Doznačeno stabala	Procent. učešće	Doznačena drvena masa	Procent. učešće
(cm)	(kom)	(%)	m ³	(%)
1	2	3	4	5
0-10	84	0,98	8,18	0,07
11-20	1681	19,64	277,74	2,38
21-30	2379	27,79	1284,69	11,03
31-50	3156	36,86	5145,74	44,17
51-70	1190	13,90	4474,34	38,40
>70	71	0,83	460,28	3,95
Ukupno	8561	100	11650,97	100

Po vrsti sanitarnog užitka (za sve vrste) doznačeno je (krupno drvo):

Tabela br. 22

Vrsta užitka	Doznačeno stabala	Procentualno učešće	Doznačena drvena masa	Procentualno učešće
	(kom)	(%)	m ³	(%)
1	2	3	4	5
Izvala	1768	20,65	1551,68	13,32
Prelom	1396	16,31	1648,56	14,15
Sušika	4759	55,59	7014,85	60,21
M.ošteć.	108	1,26	223,27	1,91
Ostalo	530	6,19	1212,61	10,41
Ukupno	8561	100	11650,97	100

Prema navedenim podacima evidentno je da je sanitarnom doznakom najviše obuhvaćena debljinska klasa 31 do 50 cm, izraženo u masi i broju stabala. Po vrstama sanitarnih užitaka najviše je doznačeno sušika. Stabla koja su još zelena i naizgled živa, a napadnuta su potkornjacima, su opasnost za sastojinu, naročito u sastojinama smrče, koje nisu u najboljoj fiziološkoj kondiciji, te su izložene jakim ljetnim sušama, koje pogađaju posebno sastojine na plitkim i skeletnim podlogama, oslabljene kiselim kišama, aerozagađenjima i drugim posljedicama „savremenog načina života današnjeg čovjeka“.

Mjera/aktivnosti

- U cilju zaštite šuma potrebno je kontinuirano nastaviti aktivnosti sanitarne doznake, uz nastojanje da se ista izvrši blagovremeno i optimalno.

Gradnja, sanacija i rekonstrukcija puteva

Stalnim korištenjem lokalnih putnih pravaca od strane KJP "Sarajevo-šume" koje gospodari državnim šumama i šumskim zemljištem dolazi do njihovog oštećenja i devastiranja. U cilju osposobljavanja i stavljanja u funkciju puteva koji su od značaja i za lokalno stanovništvo i druge subjekte, neophodno je učestvovati u saniranju istih. U okviru Program utroška namjenskih sredstava u oblasti šumarstva iz Budžeta Kantona Sarajevo za provođenje šumsko-uzgojnih radova i radova na zaštiti šuma na području Kantona Sarajevo u 2019. godini planirana je sanacija i rekonstrukcija 78,00 km šumskih puteva na šumskogospodarskim područjima kojima gospodare KJP "Sarajevo-šume" d.o. Sarajevo.

Ministarstvo privrede – Uprava za šumarstvo je finansirala/sufinansirala sanaciju i rekonstrukciju lokalnih šumskih puteva iz 2018. godine čija je realizacija okončana u 2019. godini. Putevi su devastirani usljed eksploatacije i prometa šumskih drvnih sortimenata na područjima općina Kantona Sarajevo kako slijedi:

- Na području općine Ilidža izvršena je sanacija i rekonstrukciju lokalnih šumskih puteva u iznosu od 200.000,00 KM i to slijedećih putnih komunikacija:

- sufinansiranje sanacije, rekonstrukcije i asfaltiranja šumskog puta Hrasnica - Osmice (Ratni put).

- Na području općine Hadžići izvršena je sanacija i rekonstrukciju lokalnih šumskih puteva u iznosu od 499.992,30 KM i to slijedećih putnih komunikacija:

- sufinansiranje sanacije i rekonstrukcija šumskog puta u naselju Gradac.

- Na području općine Ilijaš izvršena je sanacija i rekonstrukciju lokalnih šumskih puteva u iznosu od 720.000,00 KM i to slijedećih putnih komunikacija:

- asfaltiranje šumskog puta za naselje Korita - I faza u iznosu od 275.000,00 KM.
- asfaltiranje šumskog puta Gornja Misoča - Zenik I faza u iznosu od 275.000,00 KM.
- nastavak sanacije i rekonstrukcije šumskog puta Gajevi- Dragoradi u iznosu od 170.000,00 KM.

- Na području općine Trnovo izvršena je sanacija i rekonstrukciju lokalnih šumskih puteva u iznosu od 255.000,00 KM i to slijedećih putnih komunikacija:

- projekat sanacije šumskog puta "Lukavac - Stubo" u iznosu od 37.500,00 KM,
- projekat sanacije šumskog puta "Tušionički potok-Bobovica" u iznosu od 27.500,00 KM,
- projekat sanacije šumskog puta "Tušionički potok-Sinanovići" u iznosu od 17.500,00 KM,
- projekat sanacije šumskog puta "Rakitnica-Zarije" u iznosu od 32.500,00 KM,
- projekat sanacije šumskog puta "Dujmovići-Suhi potok" u iznosu od 18.000,00 KM,
- projekat sanacije šumskog puta "Dejčići-Banj potok" u iznosu od 8.000,00 KM,
- projekat sanacije šumskog puta "Javorov do-Proskok" u iznosu od 48.000,00 KM.
- projekat sanacije šumskog puta "Presjenica-Šljivaci" u iznosu od 66.000,00 KM,

- Na području općine Vogošća izvršena je sanacija i rekonstrukciju lokalnih šumskih puteva u iznosu od 384.740,04 KM i to slijedećih putnih komunikacija:

- sufinansiranje sanacije (asfaltiranje) dijela šumskog puta prema planinarskom domu na Motki sa rješavanjem odvodnje oborinskih voda u iznosu od 259.740,04 KM,
- asfaltiranje kraka puta u ulici Gornja Jošanica II (Briješće) sa rješavanjem odvodnje oborinskih voda dužine 0,62 km u iznosu od 80.000,00 KM,

- asfaltiranje šumskog puta u ulici Gornja Jošanica (Briješće-krak) sa rješavanjem odvodnje oborinskih voda u iznosu od 45.000,00 KM.

Tabela br. 23

Gradnja, sanacija i rekonstrukcija puteva	2013. g.	2014. g.	2015. g.	2016. g.	2017.g.	2018.g.	2019.g.
	km						
Iz namjenskih sredstava Budžeta K.S.		12,49	11,42	55,25	87,62	41,82	78,00
Sredstva KJP "Sarajevo - šume" d.o.o.	98,00	141,00	94,00	4,70	19,90	54,90	
UKUPNO	98,00	153,49	105,42	59,95	107,52	96,72	78,00

Rasadnička proizvodnja, sjemenske plantaže

Ulaganjem u razvoj vlastite rasadničke i sjemenske proizvodnje KJP“Sarajevo-šume“ d.o.o. stvaraju se preduslovi za obezbjeđivanje sjemenskog i sadnog materijala iz vlastite proizvodnje. U 2016. i 2017. godini nastavljene su aktivnosti na uređenju, odnosno unapređenju sjemenskih objekata u cilju produkcije autohtonog sjemenskog i sadnog materijala kao i unapređenja rasadničke proizvodnje ulaganjem u nabavku savremene mehanizacije za rasadničku proizvodnju za rasadnike „Sedrenik“ i „Tarčin“ te ugradnju automatskog sistema za navodnjavanje u rasadniku Tarčin kao i proširenje proizvodne površine u rasadniku ”Sedrenik” uređenjem donje rasadničke površine i poboljšanje plodnosti tla u rasadniku ”Tarčin”. I u 2019. godini nastavljen je kontinuitet ulaganja u rasadničku proizvodnju projektom Izgradnja savremenih staklenika sa pratećom opremom i repromaterijalom u rasadnicima "Sedrenik" i "Tarčin".

Tabela br. 24

Rasadnička proizvodnja, sjemenske plantaže	2013. g.	2014. g.	2015. g.	2016. g.	2017.g.	2018.g.	2019.g.
	KM						
Iz namjenskih sredstava Budžeta K.S.	66.078,67	148.729,55	80.000,00	357.206,26	100.000,00		110.000,00
Sredstva KJP "Sarajevo šume" d.o.o.				84.639,61			6.787,00
UKUPNO	66.078,67	148.729,55	80.000,00	441.845,87	100.000,00		116.787,00

Stručne analize iz oblasti šumarstva

Iz domena stručnih analiza u šumarstvu realizovan je 1 projekat i to Projekat otvaranja i klasiifikacije državnih šuma i šumskog zemljišta KS, prema tehnološkim rješenjima i ekološko prihvatljivim metodama iskorištavanja šuma.

Tabela br. 25

Stručne analize iz oblasti šumarstva	2013. g.	2014. g.	2015. g.	2016. g.	2017.g.	2018.g.	2019.g.
	KM						
Iz namjenskih sredstava Budžeta K.S.			55.000,00	385.000,00	75.000,00	50.000,00	77.465,13
Sredstva KJP "Sarajevo šume" d.o.o.							
UKUPNO			55.000,00	385.000,00	75.000,00	50.000,00	77.465,13

Ekologija – ambijentalno uređenje

Projektima iz oblasti ekologije i ambijentalnog uređenja realizuju se projekti ambijentalnog uređenja i unapređenja okoliša, kao i mjere čiji je prevashodni cilj edukacija mladih i građanstva o funkciji i značaju šuma i jačanje javne svijesti o značaju očuvanja okoliša i poboljšanja općekorisnih funkcija šuma.

Programom utroška namjenskih sredstava u oblasti šumarstva iz Budžeta Kantona Sarajevo za provođenje šumsko-uzgojnih radova i radova na zaštiti šuma na području Kantona Sarajevo u 2019. godini predviđena je realizacija 2 projekta iz ove oblasti.

Tabela br. 26

Ekologija-ambijentalno uređenje	2013. g.	2014. g.	2015. g.	2016. g.	2017.g.	2018.g.	2019.g.
	KM						
Iz namjenskih sredstava Budžeta K.S.	115.869,37	45.950,00	24.993,54	272.250,00	203.358,02		90.250,00
Sredstva KJP "Sarajevo šume" d.o.o.							
UKUPNO	115.869,37	45.950,00	24.993,54	272.500,00	203.358,00		90.250,00

Pošumljavanje privatnih šuma i šumskog zemljišta

Uprava za šumarstvo je u kontinuitetu vršila besplatnu dodjelu sadnog materijala vlasnicima privatnih šuma. U periodu 2013. - 2019. godina besplatno je dodjeljeno 29.408 sadnica lišćarskih i četinarskih vrsta drveća (jela, smrča, crni bor, bijeli bor, duglazija, javor i jasen) za 23 vlasnika privatnih parcela. U navedenom periodu pošumljano je 11,77 ha šumskog zemljišta. U 2019. godini putem javnog poziva pozvani su vlasnici privatnih parcela šuma i šumskih zemljišta sa područja Kantona Sarajevo da apliciraju za besplatnu dodjelu sadnog materijala. Po javnom pozivu zaprimljena je samo jedna i to nepotpuna aplikacija koja je i odbačena.

Tabela br. 27

Pošumljavanje privatnih šuma i šumskog zemljišta	2013. g.	2014. g.	2015. g.	2016. g.	2017.g.	2018.g.	2019.g
	ha						
Iz namjenskih sredstava Budžeta K.S.	4,19	3,08		2,22	2,17		

Zaštita šuma od požara

U okviru svojih nadležnosti Uprava za šumarstvo je vršila permanentne aktivnosti na preventivnim mjerama zaštite šuma od požara. U 2019. godini registrovano je ukupno 64 požara na površini od 338,46 ha i to 43 u državnim šumama na površini od 320,17 ha i 21 u privatnim šumama na površini od 18.29 ha. Ukupna procjenjena materijalna šteta iznosi 706.611,12 KM. Na štete od požara otpada 697.378,00 KM , a na troškove gašenja 9.233,12 KM.

Na gašenju požara angažovano je 150 zaposlenika KJP "Sarajevo-šume" d.o.o. Sarajevo , 32 vozila, a proveli su 184 sata na gašenju požara. Pored zaposlenika KJP "Sarajevo-šume" d.o.o. Sarajevo na gašenju požara učestvovali su pripadnici MUP-a, sa 46 uposlenika, 23 vozila i proveli 100,5 sati na požarištu, PVJ Sarajevo učestvovala je u gašenju požara sa 91 vatrogasacem, 33 vozila, a proveli su na gašenju požara 127 sati , VD – a KS učestvovala u gašenju požara sa 259 vatrogasaca, 58 vozila i proveli na gašenju požara 148 sati, zaposlenici Uprave za šumarstvo Kantona Sarajevo i građani učestvovali sa 47 ljudi, 39 vozila, a proveli 97

sati na gašenju šumskih požara. Za navedeni izvještajni period na gašenju šumskih požara ukupno je angažovano 593 lica, 185 vozila a proveli 656,5 sati na gašenju požara.

Tabela br. 28

Šumski požari	2013.g.	2014.g.	2015.g.	2016.g.	2017.g.	2018.g.	2019.g.
Broj registrovanih požara	25	37	40	50	66	12	64
Opožarena površina (ha)	74,66	65,12	518,83	233,56	272,39	32,50	338,46

Neprofitne organizacije

U proteklom period u cilju uspostavljanja zajedničke saradnje u oblasti ekologije, zaštite okoliša i zaštite šuma Uprava za šumarstvo je vršila realizaciju niza projekata podrške nevladinim organizacijama. U tom kontekstu realizovana je finansijska podrška 104 projekata apliciranih od strane neprofitnih organizacija.

U 2019. godini sredstva su odobrena za 7 neprofitnih organizacija koje su putem javnog poziva aplicirale projekte. Procedura je provedena na nivou Ministarstva privrede, a u skladu sa Odlukom o opštim kriterijima za raspodjelu sredstava za rad neprofitnih organizacija i udruženja građana koja se finansiraju-sufinansiraju iz Budžeta Kantona Sarajevo.

Tabela br. 29

Neprofitne organizacije	2013. g.	2014. g.	2015. g.	2016. g.	2017.g.	2018.g.	2019.g.
	KM						
Iz namjenskih sredstava Budžeta K.S.	10.000,00	7.000,00	7.000,00	29.900,00	19.900,00	20.000,00	20.000,00

Zaključak

Šume su složeni ekosistemi značajni za optimalno funkcioniranje životnih zajednica. Svojim interaktivnim djelovanjem, a posebno ekosistemskim uslugama - općekorisnim funkcijama, ključna su karika za normalan život čovjeka i održivi razvoj. Šume predstavljaju jedan od najvažnijih prirodnih resursa Kantona Sarajevo te ostvaruju ekološke, ekonomske i sociološke funkcije.

Trenutno stanje šuma u Kantonu Sarajevo je zadovoljavajuće kako u pogledu upravljanja tako i u pogledu gospodarenja. KJP“Sarajevo-šume“ koje gospodari državnim šumama i šumskim zeljištem na području Kantona Sarajevo obavlja poslove u teškim i složenim uslovima. U procesu funkcionisanja društva permanentno se nastoje zadovoljiti osnovna načela šumarske nauke i prakse u kontekstu optimalnog kontinuiteta gospodarenja šumskim ekosistemima, a uporedo sa tim i kriteriji poslovanja u skladu sa principima tržišne ekonomije.

Usvajanjem Zakona o šumama Kantona Sarajevo, odnosno postojanja zakonske regulative koja reguliše oblast šumarstva, K.J.P. “Sarajevo - šume“ d.o.o. Sarajevo i Ministarstvo privrede-Uprava za šumarstvo su nesmetano provodili šumsko- uzgojne radove i radove na zaštiti šuma kao i izgradnju i sanaciju šumske infrastrukture.

Ministarstvo privrede-Uprava za šumarstvo je pružala stručne poslove u pogledu gospodarenje privatnim šumama vlasnicima posjeda, te nadzora nad gospodarenjem šumama u državnom vlasništvu. Svakodnevni su problemi sa kojima se suočava Uprava za šumarstvo kada je u pitanju neposredna zaštita šuma. U cilju poduzimanja mjera zaštite šuma u privatnom i državnom vlasništvu potrebno je da se uspostavi još čvršća saradnja sa K.J.P. “Sarajevo- šume“ d.o.o.

Sarajevo i ostalim nadležnim institucijama, a sve u svrhu poduzimanja zajedničkih aktivnosti po ovim pitanjima. Poseban aspekt aktivnosti treba da se ogleda u zajedničkoj i efikasnijoj saradnji na zaštiti šuma od bespravnih sječa i zaštiti šuma od požara.

U saradnji sa MUP-a Kantona Sarajevo, Kantonalnom šumarskom inspekcijom i KJP "Sarajevo-šumama" nastojalo se kroz kontrole i dežure u poslijepodnevim i noćnim satima, te u dane vikenda smanjiti intezitet bespravnih sječa i transport šumskih drvnih sortimenata. Uvažavajući pokrivenost šumama teritorije Kantona Sarajevo te značaj šuma za normalan život čovjeka optimalnom upravljanju i gospodarenju šumskim ekosistemima na području Kantona Sarajevo se mora posvetiti dužna pažnja. Međutim, u posljednje vrijeme zahtjevi društva prema šumi su kompleksni. Oni se stalno povećavaju i ogledaju se povećanim atakom na šumske resurse, povećanim potrebama stanovništva za ogrevnim drvetom, pretvorbom šumskog zemljišta u građevinsko, povećanje broja izletničkih mjesta i generalno povećanim zahtjevima čovjeka prema ovom značajnom resursu. U tom kontekstu pažnja i briga cjelokupnog društva prema šumama kao značajnom prirodnom resursu se mora unapređivati i jačati.

Ministarstvo privrede - Uprava za šumarstvo će i u narednom periodu, u saradnji sa K.J.P. "Sarajevo- šume" d.o.o. Sarajevo i svim nadležnim institucijama, sve svoje aktivnosti usmjeriti na realizaciju programskih ciljeva optimalnog modela upravljanja i gospodarenja šumskim ekosistemima Kantona Sarajevo.

MJERE I AKTIVNOSTI NA UNAPRJEĐENJU STANJA U OBLASTI ŠUMARSTVA

- Provoditi sve vidove integralne zaštite šuma u cilju zaštite šuma od biotskih i abiotskih faktora sa posebnim osvrtom na preventivne metode borbe protiv šumskih požara.
- Povećati aktivnosti na prevođenju izdanačkih šuma u viši uzgojni oblik u cilju stvaranja povoljnije strukture šumskih ekosistema.
- Posebnu pažnju obratiti na ravnomjernoj realizaciji etata (obima sječa) u skladu sa šumskoprivrednim osnovama.
- U cilju formiranja stabilnih sastojina povećati aktivnosti na proredama u šumskim kulturama.
- Analizirati i preispitati šumarske rejone sa aspekta površina, otvorenosti šumskim putevima i stepenu ugroženosti šuma od svih vidova bespravnih aktivnosti.
- Nastaviti aktivnosti na pojačanom obilasku i kontroli ugroženih područja bespravnim sječama sa akcentom na večernje i noćne sate kao i u dane vikenda i državnih praznika.
- Poduzeti aktivnosti na intenzivnijoj saradnji sa MUP-om, a posebno u slučajevima oduzimanja sredstava kojima je izvršena nezakonita radnja.
- Nastaviti sa koordiniranim aktivnostima sa svim nadležnim institucijama u cilju borbe protiv svih vrsta bespravnih aktivnosti u šumarstvu.

M I N I S T A R

Draško Jeličić dipl.ecc